

nequaquam ad sacerdotium provehatur. Et quotquot Christi sanguine redempti sumus, membra eiusdem summi sacerdotis efficiuntur. Unde et nobis per Petrum dicitur: *Vos autem genus electum, regale sacerdotium* (I PETR. II, 9). Sed qui gibbum tolerat, ima semper intuetur. A sacerdotio ergo repellitur: quia quisquis solis terrenis intentus est, ipse sibi testis est quod membrum summi sacerdotis non est. Hinc rursus pisces, qui pennulas non habent, ab esu fidelis populi prohibentur (LEVIT. XI, 10). Pisces quippe, qui pennulas squamarum habent, dare etiam saltus super aquas solent. Quid ergo pennatis piscibus nisi electae animae figurantur? Quae profecto solae in coelestis Ecclesiae corpus transeunt, quae modo virtutum pennulis fultae, saltus dare per coeleste desiderium sciunt, ut superna per contemplationem appetant, quamvis in seipsis iterum ex mortali carne relabuntur. Si ergo iam bona coelestis patriae agnovimus, displiceat nobis, fratres charissimi, quod curvi sumus. Ponatur ante oculos mulier curva et arbor infructuosa. Reminiscamur malorum quae fecimus, mittamus ad radicem cordis cophinum stercoris, ut tunc in retributionis fructu pinguescat, quod nobis hic per poenitentiam foetebat. Et si virtutum summa operari non possumus, ipse Deus nostro gaudet lamento. Ex ipsa enim iustitiae inchoatione ei placebimus, qui iniusta quae fecimus, punimus. Nec mora erit in fletibus: quia tergent citius transeuntes lacrymas mansura gaudia. Per Dominum nostrum Iesum Christum, qui vivit et regnat cum Patre in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. Amen.

Varia de certitudine mortis.

Nos est in hominis potestate prohibere spiritum, nec habet potestatem in die mortis (ECCL. VIII, 8). — Unde "inclinemus nos ad sepulchra, et conditionis nostrae occulta prospiciamus. Ex cadaveribus permixtos ossium acervos, cranisque carnis exuta cum reliquis ossibus ceruamus, et haec considerantes, nos ipsos in illis, velut in speculo quodam contemplantur. Ubi inventatis illos, et pulchritudo? ubi venustus ille genarum decor? haec nobiscum cogitantes, carnis desideria fugiamus." (S. EPHREM). — Quapropter "aestima te iam mortuum, quem non ambigis de necessitate moriturum." (B. ALB. MAGN.); moriamur mundo, moriamur carnalibus desideriis, moriamur vanitati, ut nobis vivere Christus sit, et mori lucrum. — *O Maria, ora pro me, ut vanitatibus mortuus, Deo vivam!*

DOMINICA XVIII. POST PENT.

LECTIO SANCTI EVANGELII SECUNDUM MATTHAEUM.
Matth. LX, 1-8.

In illo tempore: Ascendens Iesus in naviculam, transfretavit, et venit in civitatem suam.
2. Et ecce offerebant ei paralyticum iacentem in lecto. Et videns Iesus fidem illorum, dixit paralytico: Confide fili, remittuntur tibi peccata tua.
3. Et ecce quidam de Scribis dixerunt intra se: Hic blasphematur.
4. Et cum vidisset Iesus cogitationes eorum, dixit: Ut quid cogitatis mala in cordibus vestris?
5. Quid est facilius, dicere: Dimittuntur tibi peccata tua; an dicere: Surge, et ambula?
6. Ut autem sciat, quia Filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata, tunc ait paralytico: Surge, tolle lectum tuum, et vade in domum tuam.
7. Et surrexit, et abiit in domum suam.
8. Videntes autem turbae timuerunt, et glorificaverunt Deum, qui dedit potestatem talem hominibus.

Homilia S. Petri Chrysologi.
SERMO 30.

CHRISTUM in humanis actibus divina gessisse mysteria, et in rebus visibilibus invisibilia exercuisse negotia, lectio hodierna monstravit. *Ascendit, inquit, in naviculam, et transfretavit, et venit in civitatem suam.* Nonne ipse est qui fugatis fluctibus maris profunda nudavit: ut Israeliticus populus inter stupentes undas sicco vesti-

gio, velut montium concava, pertransiret? Nonne hic est, qui Petri pedibus marinos vertices inclinavit, ut iter liquidum humanis gressibus solidum praebere obsequium? Et quid est quod sibi maris sic denegat servitum, ut brevissimi lacus transitum sub mercede nautica transfretaret? *Ascendit, inquit, in naviculam, et transfretavit.* Et quid mirum, fratres? Christus venit suscipere infirmitates nostras, et suas nobis conferre virtutes: humana quaerere, praestare divina: accipere iniurias, reddere dignitates: ferre taedia, referre sanitates: quia medicus qui non fert infirmitates, infirmitates curare nescit: et qui non fuerit cum infirmo infirmatus, infirmo non potest conferre sanitatem. Christus ergo, si in suis mansisset virtutibus, commune cum hominibus nil haberet: et nisi implesset carnis ordinem, carnis in illo esset otiosa susceptio. Sustinuit ergo has necessitates, ut homo verus humanis necessitatibus probaretur.

Ascendit, inquit, in naviculam. Christus Ecclesiae suae navem, saeculi fluctus semper mitigaturus ascendit, ut credentes in se ad coelestem patriam tranquilla navigatione perducat: et municipes civitatis suae faciat, quos humanitatis suae fecit esse consortes. Non ergo Christus indiget navi, sed navis indiget Christo: quia sine coelesti gubernatore navis Ecclesiae per mundanum pelagus tali, et tanto discrimine ad coelestem portum non valet pervenire. Haec diximus, fratres, quantum ad intelligentiam pertinet spirituales: verum nunc ipsius historiae ordinem prosequamur.

Ascendit, inquit, in naviculam et transfretavit, et venit in civitatem suam. Creator rerum, orbis Dominus, postquam se propter nos nostra angustiavit in carne, coepit habere humanam patriam, coepit civitatis Iudaicae esse civis: pa-

rentes habere coepit, parentum omnium ipse parens, ut invitaret amor, attraheret charitas, vinceret affectio, suaderet humanitas, quos fugarat dominatio, metus disperserat, fecerat vis potestatis extorres.

Venit in civitatem suam, et ecce offerebant ei paralyticum iacentem in lecto, et respiciens, inquit, Iesus fidem illorum, dixit paralytico: Confide, fili, dimittuntur tibi peccata tua. Audit veniam, et tacet paralyticus, nec ullam respondet gratiam, quia plus corporis quam animae tendebat ad curam: et temporales aerumnas resoluti corporis sic deflebat, ut aeternas poenas resolutionis animae non deleret: gratiore sibi praesentem vitam iudicans, quam futuram. Merito Christus offerentium fidem non respicit, et vercordiam respicit sic iacens, ut fidei alienae suffragio animae ante curaretur, quam corpus.

Respiciens, inquit, fidem illorum. Certis in hoc loco, fratres, Deum non quaerere insipientium voluntates, non spectare ignorantium fidem, non infirmorum stulta desideria perscrutari, sed ad alterius fidem subvenire, quod per solam gratiam conferebat, cum quidquid divinae voluntatis est, non negaret. Et re vera, fratres, quando medicus languentium aut quaerit, aut respicit voluntates, cum semper contraria desideret et requirit infirmus; hinc est quod nunc ferrum, nunc ignem, nunc amara pocula ingerit, et apponit invitis, ut curam sani sentiant, quam non poterant sentire aegrotantes. Et si homo iniurias despiciat, maledicta contemnit, ut sauciat morbo sponte vitam conferat et salutem; quanto magis Christus medicus bonitate divina morbis saucios peccatorum, et phrenesi criminum laborantes, ad salutem etiam invitos attrahit, et nolentes? O si velimus, fratres, o si ve-

limus omnem mentis nostrae paralysisim pervidere, animam nostram virtutibus destitutam iacere in vitiorum stratis cernere: luceret nobis quemadmodum Christus, et nostras quotidie noxias respicit voluntates, et ad salutaria nos remedia pertrahit, et perurget invitos.

4562 *Fili, inquit, remittuntur tibi peccata tua.* Haec dicens, Deum se volebat intelligi, qui per hominem oculos adhuc latebat humanis: virtutibus enim et signis comparabatur Prophetis, qui per ipsum fecerant, et ipsi virtutes: peccatis autem dare veniam, quia penes hominem non est, et est singularis deitatis insigne, Deum illum pectoribus inserebat humanis. Probat hoc Pharisaeus livor: nam cum dixisset: *Remittuntur tibi peccata tua.* Responderunt Pharisaei: *Hic blasphematur, quis enim potest peccata remittere nisi solus Deus?* Pharisaei, qui sciendo nescis, confitendo negas, cum testaris, impugnas: si Deus est qui remittit peccata, cur tibi Christus Deus non est, qui unius indulgentiae suae munere totius mundi probatur abstulisse peccata? *Ecce, inquit, agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.*

4563 Ut autem possis maiora capere eius divinitatis insignia: audi eum pectoris tui penetrasse secretum: aspice eum ad cogitationum tuarum latebras pervenisse: intellige eum cordis tui tacita nudare consilia. *Et cum vidisset, inquit, Iesus cogitationes eorum, dixit: Quid cogitatis mala in cordibus vestris? Quid enim est facilius dicere, remittuntur tibi peccata tua, an dicere, surge et ambula? Ut autem sciatis, quia Filius hominis habet potestatem dimittendi peccata, dixit paralytico: Surge, tolle lectum tuum, et vade in domum tuam: et surrexit et abiit in domum suam.* Scrutator animarum praevenit mentium maligna consilia; et deitatis suae potentiam, operis attestatione monstravit, dum dissipati corporis membra componit, ner-

vos stringit, iungit ossa, complet viscera, firmat artus, et gressus ad cursum uscitavit in vivo cadavere iam sepultus.

4564 *Tolle lectum tuum.* Hoc est, porta portantem, omnes muta vices: ut quod est infirmitatis testimonium, sit probatio sanitatis: ut lectus doloris tui sit meae curationis indicium, ut receptae fortitudinis magnitudinem, ponderis asserat magnitudo, *Vade, inquit, in domum tuam:* ne Christiana fide curatus, in viis Iudaicae perfidiae iam moreris.

Varia de certitudine mortis.

4565 **M**ISERERE mei, bone Iesu, qui resurrectione nostra et vita es; salva nos a periculis huius mortalitatis, et ne permittas nos separari a te; libera nos a somno peccatorum, a caecitate spirituali, ab incuria salutis animae nostrae, quia breves dies hominis sunt, numerus mensium eius apud te est; constituisti terminos eius, qui praeteriri non poterunt „ (Iob XIV, 5). — Misere nostri, pie Iesu, salva nos, et libera nos a mala morte, quia importuna mors mille modis quotidie miseros homines rapit: hunc necat febribus, illum opprimit doloribus; hunc consumit fame, illum siti extinguit; hunc suffocat aquis, illum interimit laqueo; illum perimit flammis, alium dentibus bestiarum ferocium vorat; hunc trucidat ferro, illum veneno corrumpit alterum repentino terrore miseram vitam finire compellit „ (S. AUG.). — *O Maria, per amorem Filii tui Crucifixi, ora pro me, custodi me ab omni peccato, et libera me ab omni malo!*

FERIA SECUNDA

Homilia Venerabilis Bedae Presbyteri.
IN MATTHE. CAP. 9.

4566 **E**t ascendens naviculam transivit, et venit in civitatem suam. Hic oritur quaestio, quia Marcus dicit quod factum sit in Capharnaum: quae difficilior solveretur, si Matthaeus Nazareth nominaret: nunc vero veniens in Galilaeam, recte dicitur venisse in suam civitatem, in quocumque oppido

esset Galilaeae, praesertim quia et ipsa Capharnaum ita excelebat in Galilaea, ut tamquam metropolis haberetur.

4567 *Ecce obdulerunt ei paralyticum in lecto iacentem.* Paralytici huius curatio post carnale meritum, ad Christum suspirantis, animae salvationem significat, quae primo ministris, id est, bonis doctoribus indiget, qui eam Christo adferant: quia bene quatuor Marco narrante, reperiuntur: sive quia quatuor libris Evangelii omnis praedicatorum virtus firmatur: sive quod quatuor virtutibus fiducia mentis ad promerendam sospitatem erigitur sobrietate, sapientia, iustitia et virtute, quibus utilis nihil est in humana vita.

4568 *Et videns Iesus fidem illorum, dixit paralytico: Confide fili, remittuntur tibi peccata tua.* Lucas dicit, *Homo*, quod si quem movet, sciat utrumque illum dicere simul posse: et, Fide fili, et dimittuntur tibi homo peccata tua.

4569 *Et ecce quidam de scribis dixerunt intra se: Hic blasphematur.* Quid dicant esse blasphemiam, Marcus consequenter exponit, dicens: *Quis, inquit, potest dimittere peccata, nisi solus Deus?* haec commemorantes, qui eum tantum hominem putabant, licet nescientes verum, dicebant, *Quia nemo potest dimittere peccata, nisi solus Deus*, et quibus ipse dat potestatem dimittendi: et ideo Christus probatur esse verus Deus, dimittens peccata quasi Deus.

4570 *Et cum vidisset Iesus cogitationes eorum, etc.* Et quodam loco ostendit se Deum, qui potest occulta cordis cognoscere, modo tacens loquitur, dum vestras cogitationes intueor, ex vobis intelligite quid paralyticus consequatur. *Quid est facilius dicere: Dimittuntur tibi peccata: aut dicere, Surge et ambula:* utrum sint paralytico peccata dimissa, solus noverat, qui dimittebat. *Surge autem et ambula,* tam ille qui surgebat, quam hi qui vi-

debant, approbare poterant: et ideo fit signum carnale, ut probetur spiritale, et datur intelligi, quia ob peccata corporum in debilitatis veniunt: idcirco primo dimittuntur peccata, ut sanitas restituatur. Quinque siquidem sunt differentiae causarum, pro quibus in hac vita corporalibus molestiis affligimur: aut ad augenda merita per patientiam, ut B. Iob: aut ob custodiam virtutum, sicut Apostolo Paulo datus est stimulus carnis suae, Angelus satanae colaphizans, ne magnitudine revelationum extolleretur: aut ad corrigenda peccata, sicut Maria soror Aaron, propter temeritatis verba lepra percussa est: aut ad gloriam Dei, sicut infirmitas Lazari non ad mortem, sed pro gloria Dei fuit: aut ad inchoationem aeternae damnationis, quod reproborum est proprium, sicut Antiochus et Herodes praesenti miseria cunctis ostendebant, quod passuri perpetuo erant in gehenna; unde dicitur: *Duplici contritione contere eos.*

4571 *Ut sciatis autem, quod Filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata: tunc ait paralytico: Surge, tolle lectum tuum et vade in domum tuam.* Tolle, ait, lectum tuum, ut quod fuit testimonium infirmitatis, sit probatio sanitatis; *vade in domum tuam*, ne Christiana fide curatus, in viis Iudaicae perfidiae iam moreris: spiritaliter sanus qui languidus erat, domum reportat lectum, cum anima peccatorum remissione accepta, ad internam sui custodiam cum ipso se corpore refert, ne quid post veniam, unde iterum iuste feriatur, admittat.

4572 *Videntes autem turbae, timeverunt, etc.* Quam admiranda divinae potentiae virtus, ubi nulla interveniente mora tam festina comitatur salus.

Varia de incertitudine horae mortis.

4573 **E**x quo incipit homo vivere, ex illo utique iam mori potest (S. AUG.). Invenes mortem habent a tergo, et senes ante oculos (HUGO CARD.). Senibus mors est in lamis, adolescentibus in insidiis (S. BERNARD.). Tamen " mors licet alis sit incerta, procul dubio tamen senibus est propinqua. " (S. PETER. DAM.). — O Iesu, vita vitae meae, velociter adiuva me, miserere mei, parce mihi, da mihi tempus verae poenitentiae, fac ut rediman tempora inter peccata et vanitates stulte deperdita, quia cheu! " dies mei velociores fuerunt cursore, fugerunt et non viderunt bonum. Pertransierunt quasi naves poma portantes, sicut aquila volans ad escam (Iob IX, 25). O bone Iesu, da mihi amorem et desiderium vitae supercoelestis, libera me ab inordinato desiderio vitae temporalis. Etenim " quanto quisque diutius in mundo vixerit, tanto minus ad moriendum voluntarius erit. " (IOANN. TRITH.). — O Maria, ora pro me, ut tanquam exul ad coelestem patriam suspirem!

FERIA TERTIA

Homilia S. Bonaventurae Episcopi.
DOM. XVIII. POST PENT. SERMO 3.

4574 **A**SCENDENS Iesus in naviculam, transfretavit et venit in civitatem sham, Matthaei nono.

4575 In verbis his moraliter tria notantur, scilicet recessus a culpa, projectus in iustitia, ascensus ad gloriam. Primum nota in ascensu naviculae, secundum, in transfretatione; tertium, in civitatis percensione.

4576 Per mare intelligitur praesens saeculum iuxta illud Psalmi: *Hoc mare magnum et spatiosum manibus, etc.* Per naviculam poenitentia, iuxta illud Actuum vigesimo septimo: *Nisi hi in navi manserint, vos salvi fieri non potestis.* Per civitatem intelligitur vita aeterna, iuxta illud Apocalypsis vigesimo primo: *Civitas illa non eget sole neque luna, ut luceant in ea; nam claritas Dei illuminavit eam, et lucerna eius est Agnus;* et illud Psalmi: *Gloriosa dicta sunt de te, civitas Dei.*

Circa primum nota, quod per mare intelligitur praesens saeculum, et hoc, quia instar maris est: *procellosum* propter varietatem temporalium eventuum; *Isaiae* quinquagesimo septimo: *Cor impii quasi mare fervens, etc.* *Profundum* propter insatiabilitatem concupiscentiarum appetituum; Psalmus: *Qui descendunt mare in navibus, facientes operationem in aquis multis, ipsi viderunt opera Domini et mirabilia eius in profundo.* *Periculosum* propter multiformitatem impugnationum hostilium; Ecclesiastici quadragesimo tertio: *Qui navigant mare enarrent pericula eius.*

Danielis septimo dicitur, quod quatuor venti coeli pugnabant in mari magno, et quatuor bestiae grandes ascendebant de mari diversae inter se. Isti quatuor venti sunt quatuor genera tentationum, et istae quatuor bestiae sunt quatuor genera vitiorum; et isti quatuor venti principales habent octo collaterales, ita quod quilibet habet duos. Ventus enim orientalis est cervicositas arrogantiae, cuius collaterales sunt duo, scilicet vana gloria in prosperitate, indignatio in adversitate. Ventus aquilonaris est cupiditas avaritiae, cuius collaterales sunt dolositas in acquirendo et impietas in retinendo. Ventus septentrionalis est foeditas impudicitiae, cuius collaterales sunt gulositas et otiositas. Isti tres sunt principales in mundo, secundum illud primae Ioannis secundo: *Omne, quod est in mundo, concupiscentia carnis est et concupiscentia oculorum et superbia vitae.* Ex istis tamen, quando non possunt haberi, consurgit quartus ventus occidentalis, qui est calamitas impatientiae, cuius collaterales sunt accidia et diffidentia.

Similiter per naviculam intelligitur poenitentia, quia status eius habet; quantum ad mensuram modicitatem humilitatis contra cervicositatem arrogantiae;

Sapientiae decimo quarto: *Exiguo ligno credunt homines animas suas et transeuntes mare, per ratem liberali sunt.* Quantum ad materiam, agilitatem paupertatis contra cupiditatem avaritiae; Marci octavo: *El nisi unum panem non habebant secum in navi;* Actuum vigesimo septimo: *Alleviabant naevem, iactantes triticum in mare.* Quantum ad iuncturam, integritatem castitatis contra foeditatem impudicitiae; Lucae octavo: *Ascendit in naviculam et discipuli eius et ait ad illos: Transfretemus trans stagnum, quod est coenosum, etc.* Quantum ad colligantiam, soliditatem firmitatis contra pusillanimitatem impatientiae; Marci sexto: *Ascendit ad illos in navim, et cessavit ventus.*

4580 Similiter nota, quod ascenditur navis quatuor de causis, scilicet ad mercandum, et sic a mercatoribus terram pro coelo commutantibus; Iob nono: *Pertransierunt quasi naves poma portantes, sicut aquila volans ad escam.* Ad transfretandum, et sic a viatoribus ad vitam aeternam festinantibus; Proverbiorum ultimo: *Facta est quasi navis institoris, de longe portans panem suum.* Ad piscandum, et sic a practicatoribus peccatores ad salutem trahentibus; Lucae quinto: *Ascendens in unam navim, quae erat Simonis, dixit ad Simonem: Duc in altum, et laxate retia vestra in capturam.* Ad recreandum, et sic a nobilibus spiritu in Deum scandentibus et laetantibus; Marci sexto: *Ascendentes in navim, abierunt in desertum locum securum;* Marci tertio iussit, ut navicula sibi deserviret propter turbam, ne comprimerent eum.

4581 Duo autem sunt, quae elevat animam ad hunc transitum, videlicet scientia Scripturarum, quae est sicut Cherubin; et affectus inardescens in amorem divinum, qui est sicut flammeus gladius atque versatilis, quibus mediantibus pervenitur in sanctam civitatem, etc.

4582 Sciendum autem est, quod haec navicula in aqua posita aliquando agitatur velificationibus sive flatibus ventorum, per quod intelligimus afflatus coelestium charismatum; et hoc refertur ad orationem; velum enim expandere est desiderium in oratione dilatari. Aliquando motibus remorum, per quod intelligimus exercitium spiritualium virtutum; et hoc refertur ad operationem; remigare enim est totum se labori spirituali exponere. Aliquando tractibus hominum, per quod intelligimus alligationem regularium statutorum, et hoc refertur ad conversationem; altrahere enim est violentiam sibi et viribus suis pro sacris moribus et religiosi usus facere.

Varia de incertitudine horae mortis.

4583 **H**omo natus de muliere, brevi vivens tempore, repletur multis miseriis. Qui quasi flos egreditur, et conteritur, et fugit velut umbra: et nunquam in eodem statu permanet (Iob XIV, 1). — Quapropter, o frater dilecte, fuge deceptiones huius mortalitatis, et " dispone domi tuae, quia morieris. " (IV REG. XXI). Et quia " nescis qua hora veniet: semper vigila, ut quod nescis quando veniet, paratum te inveniat cum venerit, et ad hoc forte nescis quando veniet, ut semper paratus sis. " (S. AUG.). — Quotidie praepara viam aeternitatis; et dimissa via peccatorum, ac invocata misericordia Dei et protectione B. M. V., semper et ubique paratus esto ad hilariter respondendum Domino vocanti te. Nam " si hodie mori non es paratus, quomodo eras cras? Cras est dies incerta, et quid scis si crastinum habebis? " (KEMPIS). — O Maria, ora pro me, ut pretiosa sis mors mea in conspectu Domini. O S. Ioseph, intercede pro me!

FERIA QUARTA

Homilia S. Thomae Aquinatis.
IN MATH. CAP. 9.

4584 **S**UPRA posuit miracula contra pericula corporalia; hic ponit miracula contra pericula spiritualia; et secundum hoc duo facit. Primo ostendit quomodo subvenit sibi occurrentibus; secundo quomodo inquit quos salvet, ibi, *Et circumbat Iesus omnes civitates et castella*. Circa primum primo ponit remedium contra peccatum; secundo contra mortem, ibi, *Haec illo loquente ad eos*, etc. Circa primum primo ponit remedium contra peccatum remittendo; secundo peccatores ad se trahendo, ibi, *Et factum est discumbente eo in domo*, etc. Et primo ponit quaedam praecambula ad beneficium; secundo ponit beneficium ipsum, ibi, *Ut autem sciatis*, etc. Et primo ponitur locus; secundo devotio offerentium, ibi, *Et ecce offerebant ei paralyticum*. Dicit ergo, *Ascendens Iesus in naviculam transfretavit*. Et continuatur haec pars, quia rogabant eum ut ab eis discederet, ideo ascendit navem. Unde dat intelligere quod si dicant aliqui, *Recede a nobis, viam mandatorum tuorum nolumus*, Iob c. xxi, 14, statim recedit; unde *ascendit in naviculam*. Haec navicula significat crucem, vel Ecclesiam. *Et venit in civitatem suam*, scilicet in civitatem gentium, quae sibi datae sunt. Unde in Ps. ii, vers. 8: *Postula a me, et dabo tibi gentes haereditatem tuam*.

4585 Sed est quaestio, quare Marcus et Lucas dicunt istud esse factum in Capharnaum; hic vero habetur quod in Nazareth, quae erat civitas sua.

4586 Dicendum quod quaedam erat civitas Christi ratione nativitatis; et haec erat Bethlehem: quaedam ratione educationis; et haec erat Nazareth: quaedam

ratione conversationis et operationis miraculorum; et sic Capharnaum: ideo bene dicitur, *In civitatem suam*. Unde dicitur Luc. iv, 23: *Quanta audivimus facta in Capharnaum, fac et hic in patria tua*. Augustinus aliter solvit, quia Capharnaum inter alias civitates Galilaeae erat magis famosa: unde erat quasi metropolis. Et sicut si aliquis esset de aliqua villa iuxta Parisium, diceretur quod esset de Parisius propter notitiam loci; sic Dominus, quia erat de finibus Capharnaum, dicebatur inde esse. Vel aliter, quia praetermittunt aliquid Evangelistae, unde aliquid potest addi, quod videlicet transivit per Nazareth, et venit in Capharnaum: et tunc obtulerunt ei.

4587 *Ecce offerebant ei paralyticum*. Hic tangitur devotio offerentium: unde in Marco tangitur, quod quia non poterat transire, posuerunt per tegulas. Iste paralyticus significat peccatorem in peccato iacentem; unde sicut non potest paralyticus se movere, sic nec iste. Illi autem qui portant eum, sunt illi qui suis monitionibus portant eum ad Deum. *Videns autem Iesus fidem illorum*, etc. Ponit beneficium: tibi possumus tria videre. Primo quid movit Iesum; secundo quid sit quod requiritur; tertio disceptationem contra beneficium. Curat aliquando Dominus aliquem propter fidem suam, aliquando propter preces suas, et aliorum. *Videns ergo fidem illorum dixit*. Unde dicitur Marc. c. xi, 24: *Quidquid orantes petitis, credite quia accipietis, et fiet vobis. Confide, fili*. Quid ergo requiritur? Fides, Psal. cxxiv, 1: *Qui confidunt in Domino sicut mons Sion: non commovebitur in aeternum qui habitabit in Ierusalem*. Et Act. xv, 9: *Fide purificans corda eorum. Remittuntur tibi peccata tua*. Hic tangitur beneficium. Sed quid est quod iste petebat sanitatem

corporis, et Dominus dat sanitatem animae? Ratio est, quia peccatum erat causa aegritudinis, sicut in Psal. xv, 4: *Propter iniquitates eorum multiplicatae sunt infirmitates eorum*. Unde fecit Deus sicut bonus medicus qui causam curat. Deinde ponit disceptationem contra beneficium, ibi, *Et cum cognovisset Iesus cogitationes eorum*, etc. Dicit ergo: *Ecce quidam de scribis dicebant intra se: Hic blasphematur*. Et quare mirabantur? Quia videbant hominem, et non videbant Deum; solius autem Dei est dimittere peccata: ideo dicebant eum blasphemum, iuxta illud Iob xxxiv, 18: *Qui dicit regi apostata, qui vocat duces impios*, etc. *Et cum vidisset Iesus cogitationes eorum, dixit: Ut quid cogitatis mala in cordibus vestris?* Hic confutat eos tripliciter: sua cognitione, verbo et facto: cognitione, quia sicut soli Deo pertinet dimittere peccata, sic cognoscere secreta cordis; Psal. vii, 11: *Scrutans corda et renes Deus*. Cum vidisset, quia solus scit cogitationes hominum. Et primo reprehendit eorum nequitiam. *Ut quid cogitatis mala in cordibus vestris?* quia blasphemum eum dicebant; Is. i, 16: *Auferite mala de cogitationibus vestris. Quid est facilius*, etc. Hic ponit confutationem. Sed videtur male arguere Dominus, quia arguit a minori affirmando: facilius enim videtur sanare corpus, quam sanare animam. Sed exposit sic Hieronymus: Facilius est dicere quam facere; verum quantum ad factum, fortius est animam quam corpus sanare; sed quantum ad potestatem, eadem est potestas utrobique. Sed si ad dictum referatur, videmus quod mendaces cito mentiuntur, ubi non possunt deprehendi: in his enim quae apparent, deprehendi possunt, sed non in his quae latent. Unde in his audacter loquuntur ubi deprehendi non possunt. Facilius est ergo dicere, si non

possitis cognoscere. Ideo, *Ut autem sciatis quia Filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata*. Ostendit factum. Et primo ponitur finis operationis; secundo modus; tertio efficientia; unde dicit: *Et propter hoc, ut sciatis quia Filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata; tunc ait paralytico: Surge, tolle lectum tuum, et vade in domum tuam*. Per hoc manifestat se Deum. Supra cap. i, vers. 21: *Ipse enim est qui salvum faciet populum suum a peccatis eorum*. Dicit, *Quod Filius hominis, et dicit, In terra*, et elidit duplicem errorem, scilicet Nestorii et Photini. Dicebat Nestorius quod Filius hominis, et Filius Dei erant duo supposita: nec poterat dici de uno quod dicitur de altero; unde non poterat dici: *Iste puer creavit stellas*. Ideo dicit hominis; quia Dei est dimittere peccata. Item contra Photinum, qui dicebat, quod Christus acceperat initium de Virgine Maria: et merito acquisivit divinitatem: et nitebatur super illud infra xxxviii, 18: *Et data est mihi omnis potestas in coelo et in terra*; ideo dicit, *In terra*. Unde Baruch iii, 38 dicitur: *Post haec in terris visus est, et cum hominibus conversatus est. Habet potestatem*.

4588 Videtur quod per hoc non ostendatur, quia etiam ipsi Apostoli habebant potestatem. Sed dicendum quod ipsi habebant per viam administrationis, non auctoritatis. Hoc autem quod dicitur, *Ut autem sciatis*, etc. dupliciter potest legi: vel ut sint verba Evangelistae, et ita fuit narratoria; vel sint verba Christi dicentis, *Ut sciatis*, etc., et sic oratio est imperfecta, quia ipsi dubitabant: ideo ut sciatis quia ego habeo potestatem dimittendi peccata, *ait paralytico: Surge*, etc. Unde verbo curavit, quod proprium est Dei, iuxta illud Ps. xxxiii, vers. 9: *Dixit, et facta sunt*.

4589 Tria habebat infirmus: iacebat in lecto, portabatur ab aliis, ire non poterat. Quia ergo iacebat, dixit, *Surge*; quia portabatur, praecepit ut portaret, *Tolle lectum tuum*; quia ire non poterat, dixit, *Et ambula*; *Dei enim perfecta sunt opera*, Deut. xxxii, 4. Similiter peccatori in peccato iacenti dicitur, *Surge*, a peccato per contritionem; *tolle lectum*, per satisfactionem; Michaeae vii, 9: *Iram Domini portabo, quia peccavi ei. Et vade in domum tuam*, in domum aeternitatis, vel in conscientiam propriam; Sap. viii, 16: *Intrans in domum meam conquiescam in illa*. Sequitur executio, *Surrexit, et abiit. Videntes autem turbae*, non scribae, quia isti dedignabantur, *timuerunt*; Habac. c. iii, 2: *Domine, audivi auditum tuum, et timui*. Sed quo timore? quia glorificaverunt Deum, quia omnia in Deum retulerunt; Ps. cxiii, 1: *Non nobis, Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam. Qui dedit potestatem talem hominibus*. Unde isti non contemnunt, sicut scribae; sed quia dicitur *hominibus*, ideo Hilarius exponit: "*Qui dedit talem potestatem hominibus* ut fiant filii Dei", ut in Ioann. 1, vers. 12: *Dedit ei potestatem filios Dei fieri*.

Varia de incertitudine horae mortis.

4590 **D**IES mei sicut umbra declinaverunt, et ego sicut fenum arui, (Ps. ci, 12). Hinc "intra eum qui decem vixit annos, et illum qui mille, postquam idem finis vitae advenerit, et irrecusable mortis necessitas, transactum omne tantundem est, nisi quod magis senex onustus peccatorum faece proficietur." (S. AUGUSTINUS). — Ergo dum tempus habemus sive longum sive breve, praeparemus animas nostras, et fidelialiter invocemus Matrem misericordiae, ut sic vivere studeamus quales in morte fuisse desiderabimus: ad quod statim, hic et nunc piam conversationem incipiamus.

4591 Estote parati, quia, qua hora non putatis, Filius hominis veniet (Luc. xii). — Ecce nunc, qui di-

citis: Hodie aut crastino ibimus in illam civitatem, et faciemus ibi quidem annum, et mercabimur, et lucrum faciemus: qui ignoratis, quid erit in crastino (Iac. iv, 14). — Unde "quocumque te verteris, incerta omnia, sola mors certa. Pauper es, incertum est an ditescas. Indoctus, incertum est an erudiaris. Imbecillus, incertum est an convalescas. Natus es, certum est quia morieris; et in hoc ipso quia mors certa est, dies mortis incertus est: itaque haec incerta. Ubi sola mors est certa, cuius etiam hora incerta, et sola multum cavetur, quae nullo modo devitatur." (S. AUG.). — *O Maria, in hora mortis meae, suscipe animam meam!*

FERIA QUINTA

Homilia S. Hieronymi Presbyteri.

COMMENT. IN MATH. CAP. 9.

4592 **E**T ascendens Iesus in naviculam transfretavit, et venit in civitatem suam. Et ecce offerbant ei paralyticum iacentem in lecto. Videns autem Iesus fidem illorum, dixit paralytico: *Confide, fili, remittuntur tibi peccata tua*. Civitatem eius non aliam intelligimus quam Nazareth, unde et Nazaraeus appellatus est. Obtulerunt autem ei, ut supra diximus, secundum paralyticum iacentem in lectulo, quia ipse ingredi non valebat. Videns autem Iesus non eius fidem qui offerebatur, sed eorum qui offerebant, dixit paralytico: *Confide, fili, remittuntur tibi peccata tua*. O mira humilitatis, despectum et debilem, totisque membrorum compagibus dissolutum *filium* vocat, quem sacerdotes non dignabantur attingere. Aut certe ideo *filium*, quia dimittuntur ei peccata sua. Luxta tropologiam interdum anima iacens in corpore suo, totis membrorum virtutibus dissoluta, a perfecto doctore offertur curanda Domino, quae si misericordia eius sanata fuerit, tantum roboris accipit, ut portet statim lectulum suum.

4593 *Et ecce quidam de Scribis dixerunt intra se: Hic blasphematur. Et cum vidis-*

set Iesus cogitationes eorum dixit: *Ut quid cogitatis mala in cordibus vestris? Legimus in Propheta, dicentem Deum: Ego sum qui deleo iniquitates tuas* (Is. xliii, 25). Consequenter ergo Scribae, quia hominem putabant, et verba Dei non intelligebant, arguunt eum blasphemiac. Sed Dominus videns cogitationes eorum, ostendit se Deum, qui possit cordis occulta cognoscere, et quodammodo tacens loquitur: *Eadem maiestate et potentia qua cogitationes vestras intueor, possum et hominibus peccata dimittere*. Ex vobis intelligite quid paralyticus consequatur.

4594 *Quid est facilius dicere: dimittuntur tibi peccata tua; an dicere: surge et ambula? Ut autem sciatis, quia Filius hominis habet potestatem in terra dimittendi peccata, tunc ait paralytico*. Inter dicere, et facere, multa distantia est. Utrum sint paralytico peccata dimissa, solus noverrat, qui dimittebat. *Surge autem et ambula*, tam ille qui consurgebat quam hi qui consurgentes videbant, approbare poterant. Fit igitur carnale signum, ut probetur spirituale, quamquam eiusdem virtutis sit, et corporis et animae vitia dimittere. Et datur nobis intelligentia, propter peccata plerasque evenire corporum debilitates. Et idcirco forsitan dimittuntur prius peccata tua, ut causis debilitatis ablatis, sanitas restitatur.

4595 *Surge, tolle lectum tuum, et vade in domum tuam. Et surrexit, et abiit in domum suam. Videntes autem turbae, timuerunt et glorificaverunt Deum qui dedit potestatem talem hominibus*. Et anima paralytica si surrexerit, si pristinum robur recuperaverit, portat lectum suum in quo iacebat antea dissoluta, et portat illum in domum virtutum suarum.

Varia de incertitudine horae mortis.

4596 **S**IC te in omni facto et cogitatu deberes tenere, quasi hodie esses moriturus (KEMPS). Nec ullo unquam tempore securum te credas, sed semper vigila. "Cum dixerint, pax, et securitas: tunc repentinus eis superveniet interitus." (I THESS. v, 3). — Dum nescimus, repente mors venit: dum non aestimamus, improvise tollimur; dum ignoramus, repente subtrahimur. (S. ISTO. HISP.). — Vigilemus ergo; iterum dico, vigilemus, et paratam semper habeamus animam nostram, ut misericorditer inducitur a Christo Domino. Sicque non timebimus adventum Iudicis. Etenim "iustus si morte praecipitatus fuerit, in refrigerio erit." (SAP. iv, 7). Et "numquam mors est morturo improvisa, nec in inordinatum incidit finem, qui se novit esse mortalem." (S. LEQ. I).

4597 Nescit homo finem suum: sed sicut pisces capiuntur, et sicut aves laqueo comprehenduntur; sic capiuntur homines in tempore malo, cum eis extemplo supervenerit (ECCLES. ix, 12). — In omnibus actionibus tuis "cogitare debes, si iam mori deberes et occumbere, anne istud faceres, et an auderes mori in eo in quo te sentis statu." (IOANN. GERS.). — Super omnia mala time pravae conscientiae statum. "Periculosum est in tali statu vivere, in quo quis mori non velit." (IOANN. TRITH.). — *O Maria, illumina me, adjuva me, ut semper vigilem, ne inimicus meus decipiat me!*

FERIA SEXTA

Homilia S. Augustini Episcopi.

DE CONSENSU EVANGELIST. CAP. 25.

4598 **H**INC ergo sequitur Matthaeus, adhuc temporum ordinem servans, atque ita narrationem contextit: *Et ascendens in naviculam transfretavit, et venit in civitatem suam. Et ecce offerbant ei paralyticum iacentem in lecto*, etc., usque ad illud quod ait, *Videntes autem turbae, timuerunt et glorificaverunt Deum, qui dedit potestatem talem hominibus* (MATTH. ix, 1-8). De hoc paralytico dixerunt etiam Marcus et Lucas. Quod ergo Matthaeus dicit Dominum dixisse, *Confide, fili, dimittuntur tibi peccata tua*; Lucas autem non dixit,

Fili, sed, homo, ad sententiam Domini expressius insinuandam valet: quia homini dimittebantur peccata, qui hoc ipso quod homo erat, non posset dicere, Non peccavi; simul etiam ut ille qui homini dimittebat, intelligeretur Deus. Marcus autem hoc dixit quod et Matthaeus; sed non dixit, Confide. Potuit quidem et ita dici: Confide, homo; dimittuntur tibi peccata, fili: aut, Confide, fili; dimittuntur tibi peccata, homo; aut quolibet verborum ordine congruenti.

4599 *Illud sane potest movere, quod de isto paralytico Matthaeus ita narrat: Et ascendens in naviculam transfretavit, et venit in civitatem suam. Et ecce offerebant ei paralyticum iacentem in lecto: Marcus autem non hoc in eius civitate factum dicit, quae utique Nazareth vocatur, sed in Capharnaum; quod ita narrat: Et iterum intravit in Capharnaum post dies: et auditum est quod in domo esset; et convenerunt multi, ita ut non caperet neque ad ianam: et loquebatur eis verbum. Et venerunt ferentes ad eum paralyticum, qui a quatuor portabatur. Et cum non possent offerre eum illi prae turba, nudaverunt tectum ubi erat, et palefacientes submiserunt grabatum in quo paralyticus iacebat. Cum vidisset autem Iesus fidem illorum, etc. (MARC. II, 1-12). Lucas autem non commemorat quo in loco factum sit, sed ita dicit: Et factum est in una dierum, et ipse sedebat docens: et erant Pharisaei sedentes, et legis doctores, qui venerant ex omni castello Galilaeae et Iudaeae et Ierusalem: et virtus erat Domini ad sanandos eos. Et ecce viri portantes in lecto hominem qui erat paralyticus, et quaerebant eum inferre, et ponere ante eum: et non invenientes qua parte illum inferrent prae turba, ascenderunt supra tectum, et per tegulas submiserunt illum cum lecto in medium ante Iesum. Quorum fidem ut vidit, dixit: Homo, remit-*

*tuntur tibi peccata tua, etc. (LUC. V, 17-26). Remanet igitur quaestio inter Marcum et Matthaeum, quod Matthaeus ita scribit, tamquam in civitate Domini factum sit, Marcus autem in Capharnaum. Quae difficilior solveretur, si Matthaeus etiam Nazareth nominaret: nunc vero cum potuerit ipsa Galilaeae dici civitas Christi, quia in Galilaeae erat Nazareth: sicut universum regnum in tot civitatibus constitutum, dicitur Romana civitas; cumque in tot gentibus constituta civitas sit, de qua scriptum est, *Gloriosissima dicta sunt de te, civitas Dei* (PSAL. LXXXVI, 3); et cum ipse prior populus Dei in tot civitatibus habitans, etiam una domus dictus sit domus Israel (IS. V, 7; IEREM. III, 20, et EZECH. III, 4); quis dubitaverit in civitate sua hoc fecisse Iesum, cum hoc fecerit in civitate Capharnaum civitate Galilaeae, quo transfretando redierat de regione Gerasenorum, ut veniens in Galilaeam, recte diceretur venisse in civitatem suam, in quocumque oppido esset Galilaeae; praesertim quia et ipsa Capharnaum ita excellebat in Galilaea, ut tamquam metropolis haberetur? Quod si prorsus non liceret accipere civitatem Christi, vel ipsam Galilaeam, in qua erat Nazareth, vel ipsam Capharnaum, quae sicut caput Galilaeae civitatibus eminebat; diceremus Matthaeum praetermississe quae gesta sunt, posteaquam venit Iesus in civitatem suam, donec veniret Capharnaum, et hoc adiunxisse de sanato paralytico: sicut in multis ita faciunt, praetermittentes media, tamquam hoc continuo sequatur, quod sine ulla praetermissionis suae significatione subiungunt.*

Varia de incertitudine horae mortis.

4600 *A*h stulte, quid cogitas te diu victurum, cum nullum diem habes hic securum? quam multi decepti sunt, et insperate de corpore extracti! Sic omnium finis mors est, et vita hominum tamquam umbra subito pertransit (S. AMBR.). — Certum est, quia morieris, sed incertum quomodo, vel quando, vel ubi: quoniam mors ubique te exspectat, et tu si sapiens fueris, ubique eam exspectabis (id.). — Quam felix et prudens, qui talis nunc nititur esse in vita, qualis optat inveniri in morte!

4601 *Cum ergo in hac mortalitate numquam securus existas, memento quod hospes es et peregrinus. — O anima mea, praepara exitum tuum, ut in pace fiat. — Sicut illi, qui migrare cupiunt, omnia, quae minus transferre possunt, in pecuniam redigunt: ita, qui mortis iter sibi propinquum credunt, omne studium in bonis operibus coacervandis impendant, (BESS.). — O bone Iesu, parce mihi antequam adveniat dies rationis, qui certus est, cuius hora incertissima. — Quid in rebus humanis certius morte? quid hora mortis incertius invenitur? non miseretur inopiae, non divitias reveretur, non generi cuiuslibet, non moribus, non ipsi denique parcat aetati, (S. BERN.). — Quid hic certum est, nisi mors? quid sis hodie, hodie scis; quid futurus sis crastino, nescis (S. AUG.). Vigila ergo, anima mea, ora, divertite a malo et fac bonum, sincere poenitere. — Eia charissime, de quanto periculo te poteris liberare, de quam magno timore eripere, si modo semper timoratus fueris, et suspectus de morte (S. AMBR.). — O Maria, deduc me ad portum salutis; in die mortis meae defende me!*

SABBATO

Homilia S. Ioannis Chrysostomi.

IN MATTH. CAP. 9.

4602 *C*IVITATEM suam hic Capernaum appellat: nam quae tulit ipsum Bethlehem fuit; quae educavit, Nazareth; qua diu inhabitantem habuit, Capernaum. Paralyticus autem hic alius est ab eo, qui memoratur a Iohanne. Ille quippe in piscina iacebat; hic autem in Capernaum: et ille quidem triginta octo annis paralyticus fuit; de hoc vero nihil simile dictum est: ille nullus habe-

bat, qui sui curam gereret; hic contra habuit qui se ad Iesum deferret. Hic porro dixit: *Fili, remittuntur tibi peccata*; illi vero, *Vis sanus esse?* (IOANN. V, 6). Illum in sabbato curavit, hunc non in sabbato; alioquin autem illum hac de re Iudaei accusassent, qui hic tacent, illic vero instant, ipsumque persequuntur. Haec non sine causa dicta sunt a me; sed ne quis unum eundemque esse suspicans paralyticum, dissonantiam hic esse putaret. Tu vero perpendas quam modestus, quam mansuetus sit Dominus. Nam et antea turbas amoverat, et a Gadarenis pulsus non obstitit, sed secessit, etsi non procul. Rursusque, cum ascendisset in naviculam, traiecit, cum posset pedes transire. Neque enim semper mirabilia patrare volebat, ne oeconomiae suae rationem labefactaret. Matthaeus igitur ait, *Attulerunt eum*: alii vero dicunt aegrum per disruptum tectum demissum fuisse et ante Christum positum, nihil dicentibus illis qui attulerant, sed totum ipsi permittentibus. Nam initio quidem ille circuibat, neque tantam ab accedentibus postulabat fidem: hic autem et accesserunt, et fides ab ipsis requisita est; nam ait, *Videns fidem illorum*, id est, eorum qui demiserant paralyticum. Neque enim ubique aegrorum requirit fidem, ut cum desipiunt, vel alio modo mente capti sunt. Hic vero aegroti fides erat magna; alioquin enim non ita se demitti permisisset. Quoniam igitur tantam exhibuere fidem, exhibet et ipse potentiam suam, cum omni potestate peccata solvens, ac per omnia demonstrans se Patri aequalem esse. Hic vero perpende: superius id ostendebat ille, cum docebat eos tamquam potestatem habens; per leprosum, cum dixit, *Volo mundare* (MATTH. VIII, 3); per centurionem, cum dicente illo, *Tantum dic verbo, et sanabitur puer meus*,

(MATTH. VIII, 8), miratus est, ipsumque plus quam omnes laudibus extulit; per mare, cum ipsum verbo tantum frenavit; per daemones, quando ipsum iudicem esse confitebantur, et cum potestate magna ipsos eiecit. Hic rursus maiori modo inimicos suos aequalitatem illam confiteri cogit, et per ipsorum verba in conspicuum reddit. Ipse namque se ambitione alienum commonstrans (nam magnum spectantium theatrum aderat, qui ingressu arcebant, ideo paralyticum superne demiserunt), non statim ad corpus quod videbatur curandum se contulit, sed ab illis occasione sumpta, quod non apparebat primum curavit, nempe animam, cum peccata dimisit: id quod paralytico salutem praebat, ipsi vero non multum gloriae apud illos attulit. Illi enim a nequitia sua exagitati, cum vellent occasiones maledicendi quaerere, illud inviti effecerunt, ut res clarior evaderet. Sagax enim cum esset, ipsorum invidia est usus ad signum celebrandum. Quoniam igitur turbabantur et dicebant: *Hic blasphematur; quis potest peccata dimittere, nisi solus Deus?* (MARC. II, 7); videamus quod ipse ait. Num opinionem illam reiicit? Atqui si non aequalis Deo erat, dicere debuit: Quid de me non consentaneam opinionem habetis? Procul absum a tanta potestate. Verum nihil simile dicit; imo vero illam opinionem confirmavit et asseruit, tam voce, quam miraculo. Quia enim de se ipso quaedam proferre auditoribus importunum esse videbatur, per alios illa quae ad se spectant confirmat: quodque mirum fuit, non per amicos tantum, sed etiam per inimicos: quod ex sapientiae eius culmine procedit. Per amicos quidem, cum dixit, *Volo, mundare*, itemque cum ait, *Non inveni tantam fidem in Israel* (MATTH. VIII, 10); per inimicos autem nunc; cum dixissent enim, *Nemo*

potest dimittere peccata, nisi solus Deus, intulit ipse: *Ut autem sciatis, quia potestatem habet Filius hominis dimittere peccata super terram, tunc dixit paralytico: Surgens tolle grabatum tuum, et vade in domum tuam.* Neque solum hic, sed etiam alibi cum dicerent illi: *De bono opere non lapidamus te, sed de blasphemia, et quia homo cum sis, facis teipsum Deum* (IOANN. X, 33); neque tunc hanc opinionem confutavit, sed illam confirmavit dicens: *Si non facio opera Patris mei, ne mihi credatis; si autem facio, etiam si mihi non creditis, saltem operibus credite* (Ibid. XXXVII, 38).

Hic porro divinitatis suae aliud signum non parvum exhibet, necnon suae cum Patre aequalitatis. Illi namque dicebant, peccata dimittere unius Dei esse: hic vero non modo peccata dimittit, sed antea aliud quiddam exhibet, quod unius Dei est, quod nempe secreta cordis revelet. Neque enim id quod cogitabant in medium protulerunt. *Ecce*, inquit, *quidam de scribis dixerunt intra se: Hic blasphematur. Et sciens Iesus cogitationes eorum, dixit: Quid vos cogitatis mala in cordibus vestris? Quod autem unius Dei sit secreta nosse, audi Prophetam dicentem: Tu nosti corda solus* (II PARAL. VI, 30); et rursus, *Scrutans corda et renes Deus* (PSAL. VII, 10). Ieremias vero ait: *Profundum cor est prae omnibus, et homo est, et quis nosset eum?* (IER. XVII, 9). et, *Homo videt in facie, Deus autem in corde* (I REG. XVI, 7). In multis quoque aliis videtur esse Deum unum esse qui mentes noverit. Ostendens itaque se Deum esse, aequalem Patri, quae ipsi in se cogitabant, ac timore multitudinis in medium proferre non audebant, ipse revelavit et manifesta reddidit, magnam hinc quoque animi lenitatem ostendens. Nam ait: *Quid cogitatis mala in cordibus vestris?* Certe si indignari quempiam

oportebat, aegrum quasi delusum par fuit indigne ferre, ac dicere: Ad aliud sanandum venisti, aliud tu curas? Undenam mihi liquidum erit, dimissa mihi esse peccata? Nunc autem ille nihil dicit huiusmodi, sed in curantis potestatem se tradit; hi autem perversi et invidi, aliorum beneficiis insidiantur. Ideo ipsos cum omni tamen lenitate corripit. Nam si non creditis, inquit, dicto primo, iactantiamque id esse putatis, ecce iam aliud huic adiungo, quod secreta vestra revelem; ad haec tertium adicio. Quodnam illud? Quod paralytico corpus firmum reddam. Ac quando paralyticum alloquebatur, non clare potestatem suam sic declaravit, nec dixit, Dimitto tibi peccata; sed, *Dimittuntur tibi peccata*. Illis autem cogentibus, clarius suam enuntiat potestatem, dicens: *Ut sciatis, quia potestatem habet Filius hominis in terra dimittendi peccata*. Videne quantum abest, ut nolit aequalis Patri reputari? Non enim dixit: Filius hominis alio opus habet; neque dicit, Dedit illi potestatem; sed, *Potestatem habet*. Neque illud ex fastu dicit: Sed ut vobis persuadeam, inquit, me non blasphemare, cum me facio aequalem Deo. Ubique enim vult demonstrationes praebere claras firmasque, ut cum dicit: *Vade, ostende te sacerdoti* (MATTH. VIII, 4): socrumque Petri exhibet ministrantem, ac porcos praecipitari permittit. Sic et nunc, remissionis peccatorum signum statuit corporis valetudinem; valetudinis vero, quod grabatum tollat, ne putaretur id quod gestum erat phantasma esse. Neque prius illud fecit, quam ipsos interrogasset. Quod autem dicit, huiusmodi est: Quid vobis videtur facilius esse, corpus dissolutum firmare, aut animae peccata di-

mittere? Corpus firmare certe. Quanto enim anima praestantior est corpore, tanto peccata dimittere maius est corporis curatione: sed quia illud occultum, hoc vero manifestum est, adicio id quod minus est, sed apertius, ut id quod maius occultumque est, per hoc factum demonstretur, iam prius operibus revelans id quod Ioannes dixerat, *Qui tollit peccata mundi* (IOANN. I, 29).

Cum itaque iussu ipsius surrexisset, domum illum remisit: hic rursus ostendens, quam a fastu esset alienus, remque illam phantasma non fuisse: hos enim et morbi et sanitatis testes adhibet. Ego quidem optassem, inquit, per morbum tuum eos, qui sani quidem videntur, sed anima agrotant, sanare: quia vero id nolunt, *Vade in domum*, ut eos qui ibi sunt emendes. Vides quomodo ostendat se et animae et corporis esse creatorem? Utriusque enim substantiae paralytin sanat, et quod occultum erat, ex eo quod manifestum est, notum facit. Attamen illi adhuc humi reprobant: nam *Glorificaverunt Deum*, inquit, *qui dedit potestatem talem hominibus*; ipsis enim caro resistebat. Ille vero non increpavit eos, sed prodest tamen illis, per opera excitans, eorumque animum in sublime erigens. Interim vero non parvum erat, quod omnium hominum maximus haberetur, quodque a Deo venire putaretur. Nam si haec firmiter mente tenuissent, paulum proficientes agnovissent ipsum esse Dei Filium. Sed haec non firmiter retinuerunt, ideoque accedere non poterunt. Rursus enim dicebant: *Hic homo non est a Deo* (IOANN. IX, 16); et, *Quomodo hic a Deo est?* Haecque frequenter versabant, illa vitorum suorum tegmina obtendentes: quod etiam nunc multi faciunt, qui dum Deum vindicare videntur, suis indulgent affectibus, cum oporteret omnium cum mansuetudine tra-

ctare. Etenim universorum Deus, qui fulmen vibrare potest in eos qui ipsum blasphemis impetunt, solem suum oriri curat, imbres emittit, ceteraque omnia largiter suppeditat: quem imitari nos oportet, rogare nempe, monere, instituere cum mansuetudine, non irasci, nec efferari. Neque enim ex blasphemia quid nocementi ad Deum accedit, ut tu excandescas; sed qui blasphemavit ipse vulnus accepit. Itaque ingemisce, lacrymare: lacrymis enim dignum est hoc vitium, cui curando nullum mansuetudine melius remedium. Mansuetudo quippe omni violentia potentior est. Vide igitur quomodo is ipse, qui iniuria afficitur, et in veteri et in nova lege loquatur: ibi quidem dicens: *Popule meus, quid feci tibi?* (MICH. VI. 3); in nova autem, *Saul, Saul, quid me persequeris?* (ACT. IX. 4). Paulus item iubet adversarios cum mansuetudine corripere (II TIM. II. 24). Ipse quoque Christus, quando accesserunt discipuli, rogantes ut ignem de coelo emitteret, vehementer increpavit eos dicens, *Nescitis cuius spiritus estis vos* (LUC. IX. 54). Hic autem non dicit ipse, O exsecrandi et praestigiatores! o invidi et hominum salutis inimici! sed, *Quid cogitalis mala in cordibus vestris?* (MATTH. XII. 30). Oportet igitur cum mansuetudine morbum removere. Nam qui ex humano timore melior efficitur, cito ad pravitatem redibit. Ideoque zizania relinqui iussit, dans tempus ad poenitentiam. Multi namque illorum poenitentiam egerunt, et probi facti sunt, qui perversi prius erant, quemadmodum Paulus, publicanus, latro: nam postquam zizania fuerant, in triticum maturum mutati sunt. In seminibus certe id fieri nequit; in proposito et voluntate id certe facile est: non enim naturae terminis ipsa alligatur, sed libertate arbitrii honorata fuit. Cum ergo videris veritatis hostem, ob-

sequium illi praebe, curam illius habe, ad virtutem reduc, exemplum vitae optimum praebens, sermone utens inculpato, patrocinium ipsi et curam impendens, modum omnem emendationis admovens, imitando medicos optimos, qui non una tantum medicinae ratione utuntur, sed cum vident ulcus priori pharmaco non cedere, aliud adiciunt, et post illud rursum aliud; et nunc secant, nunc alligant. Et tu itaque animarum medicus effectus, omni utaris curandi ratione secundum Christi leges, ut et salutarium operum tuorum et aliorum partae salutis mercedem accipias, ad Dei gloriam omnia faciens, et inde tibi gloriam concilians: nam ait, *Glorificantes me glorificabo, et qui contemnunt me, contemnunt* (I REG. II. 30). Omnia itaque ad eius gloriam faciamus, ut beatam illam sortem consequamur: quam utinam omnes adipiscamur, gratia et benignitate Domini nostri Iesu Christi, cui gloria et imperium, in saecula saeculorum. Amen.

Varia de incertitudine horae mortis.

O frater mi, cuiuscumque aetatis sis ac conditionis, diverte a malo, poenitere, praepara animam tuam. Nam "nulla aetas de morte secunda est, nullum tempus tutum, locus nullus sub coelo immunis: aetas hominem moriturum non excusat, tempus non liberat, locus non praeservat." (IOANN. TRITH.). — Praesens vita semper incerta est, tanto semper mors surripientis timeri debet, quanto nunquam praevideri valet (S. GREG. MAGN.). — Quapropter "qualis vis mori, talis vita: qualis vis inveniri in morte, talis esto in vita: nec in eo statu vivere praesumas, in quo mori non audeas. Qualis inveniri, o homo, in mortis hora desideras, talis vivere omni tempore non omittas." (IOANN. TRITH.).

Considera frequenter, volve et revolve diligenter quod mors non potest declinari, quod hora mortis non potest investigari, quod tempus a Deo praecordinatum non potest immutari (S. BONAV.). — "Sicut si intrares domum, et scires quod aliquis in domo accederet, ut occideret, procul dubio ad te omnes accedentes timeres, et suspectos ha-

beres: sic tu intrans in mundum hunc, certus esse debes, quod aliqua ora te occidet, et nescis, quae sit illa, et ita omnes suspectas debes habere." (BELLUV.). — O frater mi, dies nostri transierunt; tempus resolutionis nostrae magis instat in dies. Ergo "quanto morti vicinius efficeris, tanto fieri sollicitior, atque timidior debes." (S. GREG. MAGN.). — O Maria, "ad te, Domina, levavi animam meam: in iudicio Dei tuis precibus non erubescam." (S. BONAV.).

DOMINICA XIX. POST PENTECOSTEN

LECTIO SANCTI EVANGELII SECUNDUM MATTHAEUM.

Matth. XXII, 2-14.

In illo tempore: Loquebatur Iesus principibus sacerdotum et pharisaeis in parabolis, dicens: Simile factum est regnum caelorum homini regi, qui fecit nuptias filio suo.

3. Et misit servos suos vocare invitatos ad nuptias, et nolebant venire.

4. Iterum misit alios servos, dicens: Dicitte invitatis: Ecce prandium meum paravi, tauri mei et astitia occisa sunt, et omnia parata; venite ad nuptias.

5. Illi autem neglexerunt: et abierunt, alius in villam suam, alius vero ad negotiationem suam:

6. reliqui vero tenuerunt servos eius, et contumelias affectos occiderunt.

7. Rex autem cum audisset, iratus est: et missis exercitibus suis, perdidit homicidas illos, et civitatem illorum succendit.

8. Tunc ait servis suis: Nuptiae quidem paratae sunt, sed qui invitati erant, non fuerunt digni.

9. Ite ergo ad exitus vicium, et quoscumque inveneritis, vocate ad nuptias.

10. Et egressi servi eius in vias, congregaverunt omnes quos invenerunt, malos et bonos: et implete sunt nuptiae discumbentium.

11. Intravit autem rex ut videret discumbentes, et vidit ibi hominem non vestitum veste nuptiali.

12. Et ait illi: Amice, quomodo huc intrasti non habens vestem nuptialem? At ille obmutuit.

13. Tunc dixit rex ministris: Ligatis manibus et pedibus eius, mittite eum in tenebras exteriores: ibi erit fletus, et stridor dentium.

14. Multi enim sunt vocati, pauci vero electi.

Homilia S. Gregorii Papae.

HOMILIA XXXVIII. DE EVANGELIO. Habita ad populum in basilica beati Clementis Martyris.

TEXTUM lectionis evangelicae, fratres charissimi, volo si possum, sub brevitate transcurrere, ut in fine eius valeam ad loquendum largius vacare. Sed quaerendum prius est, an haec apud Matthaicum ipsa sit lectio

quae apud Lucam sub appellatione coenae describitur, et quidem sunt nonnulla, quae sibi dissona esse videntur: quia hic prandium, illic coena memoratur: hic qui ad nuptias non dignis vestibus intravit repulsus est: illic nullus qui intrasse dicitur, repulsus esse perhibetur. Qua ex re recte colligitur, quod et hic per nuptias praesens Ecclesia, et illic per coenam aeternam et ultimum convivium designatur: quia et hanc nonnulli exituri intrant, et ad illud quisquis semel intraverit, ulterius non exiit. At si quis forte contendat, hanc eandem esse lectionem, ego melius puto, salva fide, alieno intellectui cedere, quam contentioibus deservire: quoniam et intelligi congrue forsitan potest quia de proiecto eo, qui cum nuptiali veste non venerat, quod Lucas tacuit, Matthaeus dixit. Quod vero per illum coena, per hunc autem prandium dicitur, nequam vel hoc nostrae intelligentiae obstitit: quia cum ad horam nonam apud antiquos quotidie prandium fieret, ipsum quoque prandium coena vocabatur.

Saepe autem iam me dixisse memini, quod plerumque in sancto Evangelio regnum caelorum praesens Ecclesia nominatur. Congregatio quippe iustorum regnum caelorum dicitur. Quia enim per Prophetam Dominus dicit: *Coelum mihi sedes est* (IS. LXVI, 1); et Salomon ait: *Anima iusti sedes est sapientiae*; Paulus etiam dicit: *Christum Dei virtutem et Dei sapientiam* (I COR. I, 24); liquido colligere debemus, quia si Deus sapientia, anima autem iusti sedes sapientiae, anima autem dicitur sedes Dei, coelum ergo est anima iusti. Hinc per Psalmistam de sanctis praedicatoribus dicitur: *Coeli enarrant gloriam Dei* (PSAL. XVIII, 2). Regnum ergo caelorum est Ecclesia iustorum: quia dum eorum corda in terra nil ambiunt, per hoc quod ad